

Regeringskansliet Näringsdepartementet
n.remissvar@regiringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård (SOU 2022:58)

Er beteckning: N2022/02083

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Södermanlands län tillstyrker utredningens förslag att staten genom Jordbruksverket ska ha fortsatt ansvar för bekämpning av smittsamma djursjukdomar samt säkerställa att alla djur i människans vård ska kunna få hälso- och sjukvård. Vidare tillstyrker länsstyrelsen att djurvårdare ska kunna ansöka om godkännande hos Jordbruksverket samt att utbildningsplatserna vid SLU utökas.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att verksamhetstillsyn ska införas inom djurens hälso- och sjukvård eftersom förslaget i dess nuvarande form inte åtföljs av en tillräcklig finansiering.

Länsstyrelsen ser ett problem med att upprätthålla ett gott djurskydd, smittskydd och i förlängningen en inhemsk livsmedelsförsörjning om veterinär beredskap nattetid tas bort. Länsstyrelsen avstyrker därför detta förslag. Länsstyrelsen ser även att en enhetlig benämning av personal inom djurens hälso- och sjukvård bör finnas.

Avsnitt 5 Det statliga åtagandet för veterinär service och smittskyddsberedskap

5.10.1 Utredningens överväganden och förslag

Länsstyrelsen anser att en telefonbaserad eller på annat sätt it-baserad veterinär beredskapstjänst inte kan ersätta tillgången på kliniskt verksam veterinär i beredskap. Däremot kan en sådan tjänst bidra till minskad arbetsbelastning och vara den kliniskt verksamma veterinären behjälplig med prioritering av ärenden och rådgivning. Den telefonbaserade beredskapstjänsten är ett bra komplement till att bedöma om djurskyddsskäl faktiskt föreligger och då kunna meddela detta till den kliniskt verksamma veterinären i beredskap.

5.11.2 Utredningens överväganden och förslag

Länsstyrelsen anser inte att förslaget med en anpassad veterinär service tillgodoser ett gott djurskydd eller smittskydd. Länsstyrelsen avstyrker därför utredningens förslag i denna del.

En telefonbaserad beredskapstjänst kan vara ett bra komplement till en kliniskt verksam veterinär, men ersätter inte denna. Förslaget att privata aktörer kan ansluta sig till tjänsten är tveksamt då tidigare erfarenheter, enligt utredningen, visat att detta inte fungerat i praktiken. Dessutom anser länsstyrelsen att samtal till en beredskapstjänst sannolikt inte kommer att nyttjas av djurägare till lantbrukets djur i den omfattning som utredningen pekar på, då dessa djurägare är yrkespersoner med utbildning och erfarenhet om när en kliniskt verksam veterinär behöver anlitas. För häst däremot kan ett behov av rådgivning föreligga i större utsträckning. Även om förutsättningarna idag inte innebär att samtliga djur i praktiken kan få veterinärvård vid alla tider på dygnet så skulle den nya modellen med avsaknad av veterinär sjukvård mellan klockan 23.00–06.00 försämra förutsättningarna att upprätthålla ett gott djurskydd ytterligare, då inga akuta tillstånd som inträffar under denna tid kan avhjälpas. En avlivningstjänst kan minska lidandet för ett enskilt djur som inte kan få veterinärvård. Det kan däremot finnas svårigheter att motivera djurägare till avlivning av djur utan en veterinär bedömning på plats, vilket kan innebära att djuret utsätts för ett onödigt lidande. Om tillgång till veterinära behandlingar saknas under delar av dygnet kommer sannolikt fler av lantbrukets djur att avlivas vilket leder till ekonomiska förluster för lantbrukaren samt att det på sikt kan leda till en minskad livsmedelsförsörjning i landet.

Vid avsaknad av veterinär beredskap nattetid saknas möjlighet till åtgärd mot epizootiska sjukdomar under denna del av dygnet. Detta kan leda till att ett utbrott av en sådan sjukdom får större negativa konsekvenser gällande djurskydd, livsmedelsförsörjning och de ekonomiska förlusterna för producenten, jämfört med om veterinär kan vara på plats i ett tidigt skede. Att inte ha en beredskap för epizootiska sjukdomar under hela dygnet ser länsstyrelsen som bekymmersamt för det goda hälsoläget bland djur i Sverige samt att det utgör ett hot mot den svenska livsmedelsförsörjningen.

Att utöka den villkorade läkemedelsanvändningen och därmed möjligheten att behandla djur med läkemedel utan föregående veterinärundersökning ser länsstyrelsen inte som ett alternativ för att kompensera för begränsningen av veterinärvård under delar av dygnet. Myndigheten anser att det kan innebära en ökad risk för utveckling av antibiotikaresistens, att det kan utgöra en risk beträffande

livsmedelssäkerhet samt att risken för felbehandlingar ökar vilket leder till ett försämrat djurskydd.

Länsstyrelsen vill understryka vikten av att ett pilotprojekt genomförs innan den föreslagna nya förordningen träder i kraft.

Avsnitt 6 Behörighetsreglering inom djurens hälso- och sjukvård

6.8.1 Utredningens överväganden och förslag

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att det ska införas en möjlighet för djurvårdare att ansöka om godkännande av Jordbruksverket. Länsstyrelsen anser dock att en godkänd djurvårdare endast ska benämnas djurvårdare, inte godkänd djurvårdare. Detta för att det ska finnas en enhetlig benämning på yrkestitlar inom djurens hälso- och sjukvård. Utredningen föreslår att ta bort benämningen godkänd gällande hovslagare och därför anser länsstyrelsen att titeln djurvårdare inte ska föregås av ett godkänd. Att ha benämningen godkänd djurvårdare anser länsstyrelsen inte bidra till en ökad tydlighet för djurägare. Det skapar snarare fler frågor kring de olika personalkategoriernas kompetens. Utbildningen för djurvårdare är i dag på gymnasienivå vilket bör tas i beaktande då även denna yrkeskategori enligt förslaget ska stå under tillsyn likt den djurhälsopersonal som har akademisk bakgrund. Det bör utredas vidare om utbildningen till djurvårdare är tillräcklig för det ansvar som yrkestiteln ska medföra.

Länsstyrelsen anser att ett undantag från krav på examen i djuromvårdnad på högskolenivå för att benämnas legitimerad djursjukskötare urholkar den akademiska utbildningen och legitimationsyrkets krav på en vetenskaplig grund. Länsstyrelsen avstyrker därför utredningens förslag i denna del. Däremot kan en akademisk utbildning på distans som föreslås i avsnitt 7.10.2 vara aktuell då de praktiska delarna av utbildningen kan förläggas till kliniska verksamheter i närheten av den studerandes hemort, om dessa verksamheter kan kvalitetssäkras.

Avsnitt 7 Resursbehovet inom djurens hälso- och sjukvård

7.10.2 Utbildningsplatser på veterinär- och djursjukskötarutbildningarna

Länsstyrelsen vill påtala vikten av att resurser i form av lärare med rätt kompetens samt patientunderlag säkras innan utbildningsplatserna vid SLU utökas. En ökning av antalet utbildningsplatser ser länsstyrelsen inte som ett automatisk säkerställande av veterinära resurser på arbetsmarknaden. Att veterinärer och djursjukskötare kommer ut på

arbetsmarknaden med en god och bred kunskapsbank samt kliniska färdigheter som motsvarar arbetsgivarens och kundernas förväntningar bidrar sannolikt till att fler väljer att arbeta kliniskt och dessutom stannar kvar i yrket. Att som nyexaminerad veterinär arbeta självständigt utan kollegor att rådgöra med kan många gånger vara en orsak till att Distriktsveterinärerna har svårt att rekrytera personal. Utredningen visar att många veterinärstudenter har ett stort och dessutom ökande intresse för lantbruksdjur under utbildningen. Att det trots detta är svårt för Distriktsveterinärerna att bemanna sina stationer beror sannolikt på fler orsaker än enbart en reell personalbrist.

Avsnitt 8 Tillsyn inom djurens hälso- och sjukvård

8.7.1 Verksamhetstillsyn inom djurens hälso- och sjukvård

Länsstyrelsen avstyrker förslaget i dess nuvarande form eftersom det inte åtföljs av en tillräcklig finansiering.

Länsstyrelsen är i sak positiv till och ser ett behov av förslaget om införandet av verksamhetstillsyn. De beräkningar som Statskontoret har gjort är dock otillräckliga. Länsstyrelsen kan i dagsläget inte tillgodose det resursbehov som finns för att tillsynen av djurhälsopersonal ska kunna genomföras enligt kontrollplanen. Att länsstyrelsen dessutom ska utöva tillsyn över verksamheter innebär ett ökat resursbehov. Myndigheten ställer sig vidare frågande till om länsveterinärerna som utövar tillsynen har den kompetens som krävs för att bedöma till exempel schemaläggning och utformning av rutiner, då detta snarast är en HR-fråga. Att verksamhetstillsynen indirekt blir en kontroll av personal som inte tillhör djurhälsopersonalen och deras kompetens ställer ytterligare krav på resurser till länsstyrelsen då arbetsbelastningen beräknas öka. Länsstyrelsen avstyrker de beräkningar som Statskontoret gjort gällande kostnader. Kostnaderna är för lågt tilltagna då både förberedelsearbetet och själva verksamhetstillsynen föreslås tillfalla länsstyrelsen, som redan idag är underdimensionerad för att kunna utöva tillsyn över djurhälsopersonalen enligt lagstiftarens krav.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen anser att bristen på veterinärer och övrig djurhälsopersonal inte enbart beror på att det utbildas för få personer. Arbetsmiljön utgör en stor del i varför många veterinärer väljer att inte arbeta kvar inom klinisk verksamhet eller inom yrket. För att uppnå bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård är arbetsmiljön en viktig aspekt att ta upp och utreda ordentligt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Johanna Sandwall med länsveterinär Karin Rejnö som föredragande. Medverkande i beslutet har varit rättschef Christian Finnerman, avdelningschef Christopher Lagerqvist och tillförordnad enhetschef Kim Björk

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.